Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	2Cob/88/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8113211003
Dátum vydania rozhodnutia:	25. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Milan Majerník
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2015:8113211003.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Milana Šebeňa a JUDr. Mareka Kohúta, v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., so sídlom Praha 3, 130 00, Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25A, Česká republika, IČO: 26 429 705, právne zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Bratislava 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: E. M., nar. X.X.XXXX, trvale bytom G., U. XXX/XX, štátna občianka SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 648,- eur s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č. k. 8Cb/225/2013-39 zo dňa 25.7.2014 zhodou hlasov členov senátu, takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v tej časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni zmenkovú sumu 648,- eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 708,- eur od 20.6.2009 do 2.9.2009, 6% ročný úrok zo sumy 708,- eur od 3.9.2009 do 11.10.2009, 6 % ročný úrok zo sumy 648,- eur od 12.10.2009 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy predstavujúcej 2,36 eur všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšnej napadnutej časti rozsudok mení tak, že žalobu v prevyšujúcej časti zamieta.

Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

Pripúšťa proti rozsudku proti výroku o potvrdení rozsudku súdu prvého stupňa dovolanie.

o d ô v o d n e n i e :

1) Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že :

„I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni zmenkovú sumu vo výške 648 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 708 eur od 20. 6. 2009 do 11. 10. 2009, čo predstavuje 201,78 eur, zo sumy 648 eur od 12. 10. 2009 do zaplatenia, 6 % ročne zo sumy 708 eur od 3. 9. 2009 do 11. 10. 2009, čo predstavuje 4,55 eur, zo sumy 648 eur od 12. 10. 2009 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, čo predstavuje 2,36 eur, to všetko v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 38,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 111,14 eur, to všetko v lehote troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku“

Svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalobkyňa proti žalovanej uplatnila právo na zaplatenie pohľadávky podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. Právnym titulom návrhu je zmenka so zmenkovou sumou vo výške uvedenej vo výrokovej časti tohto rozsudku, zmenkovým úrokom vo

výške 0,25 % denne zo zmenkových súm uvedených v tomto rozsudku, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy za obdobie uvedené v tomto rozsudku a právo na zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy. Indosovaná zmenka je vista zmenkou opatrenou doložkou (na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia). Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Pretože zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ zmenku previedol na navrhovateľa. Po zaplatení súdneho poplatku za návrh súd doručoval žalovanej kópiu návrhu s vyplnenou časťou vzorového tlačiva C na odpoveď. Žalovaná v zmysle článku 5 ods. 3 Nariadenia nedoručila súdu vyplnené tlačivo C na odpoveď. Preto bolo postupované podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia. Z prvopisu zmenky mal súd preukázané skutkové tvrdenia žalobkyne uvedené v návrhu. Zmenka, okrem údaju splatnosti, obsahuje všetky náležitosti predpísané článkom I. § 75 zákona číslo 191/1950 Zb.. Napriek tomu nie je neplatná, keďže v zmysle článku I. § 76 ods. 2 tejto právnej úpravy o vlastnej zmenke, v ktorej nie je údaj o splatnosti, platí, že je splatná na videnie. Zmenka na videnie je splatná pri predložení a na platenie musí byť predložená do jedného roka od dátumu vystavenia, ale vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. V prípade žalovanej zmenky, určil vystaviteľ pre predloženie zmenky na platenie lehotu 4 roky odo dňa vystavenia. Z návrhu vyplýva, že remitent predložil odporcovi zmenku na platenie. Doložka „bez protestu“ zbavila remitenta povinnosti urobiť protest pre neplatenie a súčasne preniesla dôkazné bremeno na preukázanie, že lehoty neboli dodržané, na odporcu. Za predloženie zmenky na platenie sa všeobecne uznáva aj jej uplatnenie na súde. Navyše, podľa článku I. § 53 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 Zmenkového zákona, zmeškaním lehoty majiteľ nestráca práva proti vystaviteľovi vlastnej zmenky. V zmenkách splatných na videnie môžu vystaviteľ v zmysle článku I. § 5 v spojení s § 77 ods. 2 Zmenkového zákona ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V danom prípade tak učinil sadzbou 0,25 % denne. Výška úrokovej miery, ktorú je možné ustanoviť vo vista zmenke, Zmenkovým zákonom upravená nie je. Jej určenie sa ponecháva na vystaviteľa. Navrhovateľ zmenku nadobudol indosamentom (rubopisom) a aj keď zjavne k indosácii došlo až po splatnosti zmenky, stal sa riadne majiteľom zmenky, preto môže podľa článku I. § 48 ods. 1 v spojení s § 77 ods. 1 Zmenkového zákona, postihom žiadať od odporcu zmenkovú sumu s dojednanými úrokmi, 6 % úroky odo dňa splatnosti a odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy.

Výrok o trovách konania odôvodnil prvostupňový súd podľa článku 16 Nariadenia. Priznal žalobkyni náhradu zaplateného súdneho poplatku i náhradu trov právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, písomné podanie na súd, ako aj 2 krát režijný paušál.

2) Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná. Namieta, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávnych skutkových zistení, ku ktorým súd dospel z vykonaných dôkazov, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a neaplikovanie noriem na ochranu práv spotrebiteľa a že porušuje normy európskeho práva na ochranu spotrebiteľa a je v rozpore so záväzným retrospektívnym výkladom súdneho dvora EÚ. Zdôrazňuje, že v spotrebiteľských vzťahoch je predovšetkým veriteľ povinný postupovať s odbornou starostlivosťou v súlade s dobrými mravmi, mal by používať čestné podmienky vo všetkých vzťahoch, v ktorých vstúpi do kontaktu so spotrebiteľom. Pôvodný veriteľ postupoval voči žalovanej bez odbornej starostlivosti, a preto jej spotrebiteľské práva boli porušené najmä tým, že pôvodný veriteľ použil v zmluve nečestné, neprijateľné zmluvné podmienky. Blankozmenka, ktorá bola vyplnená pôvodným veriteľom vychádzala a zabezpečovala záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, resp. zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V prípade zmluvy, ktorá je kauzou a titulom pre uplatnenie práva zo zmenky ide nepochybne o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, a to bez ohľadu na skutočnosť, že sa veriteľ snažil obísť práva na ochranu spotrebiteľa dojednaním režimu Obchodného zákonníka. Poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) zák. č. 129/2010 Z.z., alebo ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov, úrokov a sadzba v neprospech spotrebiteľa. Pri spotrebiteľskom záväzku, z ktorého plynie titul vystavenia zmenky neplatí všeobecná teória o abstraktnosti zmenky a jej prísnej formálnosti, práve naopak konajúci súd musí v záujme naplnenia noriem na ochranu spotrebiteľa a ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami a plneniami z nich naplniť kogentné ustanovenie čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri tzv. spotrebiteľskej zmenke musí súd venovať žalovaným nárokom inú mieru kvalifikovanej pozornosti, ako je tomu pri obchodnej zmenke. Uvedenú logiku potreby skúmania kauzy úkonu potvrdzuje aj ostatné rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-419/11 Česká sporiteľňa, kde súd na účely posúdenia nárokov zo zmenky musel preskúmať celý titul jej uplatnenia a povahu uplatnených nárokov. Podľa platnej právnej úpravy

vyplývajúcej z § 17 ods. 3 zák. č. 129/2010 Z.z. v súvislosti s poskytovaním spotrebiteľského úveru nemožno splniť dlh, alebo zabezpečiť jeho splnenie zmenkou, alebo šekom. Pri zmenke, ktorá má svoj pôvod v spotrebiteľskom úvere musí súd vždy na ochranu spotrebiteľa použiť normy spotrebiteľského práva, inak v súlade s rozhodnutím Ústavného súdu ČR zo dňa 10.1.2012 č.k. IÚS 1930/111 poruší právo spotrebiteľa na súdnu ochranu. Poukazuje aj na ďalšie rozhodnutie Ústavného súdu ČR týkajúce sa zmenkového práva vo vzťahu k spotrebiteľom. Žalovaná je toho názoru, že pôvodný veriteľ účelovo previedol zmenku na žalobcu, ktorý vzhľadom na okolnosti a uvedené skutočnosti v nijakom prípade nemohol a nemôže byť dobromyseľný, zmenku nadobudol so zlým úmyslom v snahe využiť § 10 zák. č. 191/1950 Zb. a keby aj zmenku nadobudol dobromyseľne, tak samotná skutočnosť, že teraz vymáha od žalovanej sumu vyplnenú na zmenke je od žalobcu hrubá nedbanlivosť, pretože si mal zistiť z akého titulu a akým výpočtom dospel pôvodný veriteľ k sume 648,- eur a mal sa oboznámiť s príslušnými dokladmi a zmluvou o úvere, z ktorej je zrejmé, že je bez úroku a bez poplatku a v tomto kontexte predovšetkým aj so zákonnou úpravou tzv. spotrebiteľskej zmenky. Prevedenie zmenky na žalobcu, ktorý má registrované sídlo v Českej republike došlo k podstatnému zhoršeniu vymoženosti prípadných pohľadávok spotrebiteľa, a preto aj táto podmienka je neprijateľná. Žiada, aby odvolací súd zhodnotil relevanciu položenej prejudiciálnej otázky krajským súdom na Súdny dvor EÚ. Poukazuje na rozhodnutia Okresného súdu Považská Bystrica z 30.8.2013 č.k. 4C/150/2013, Okresného súdu Trenčín zo dňa 7.11.2013 č.k. 39Cb/121/2013 i na list Európskej komisie z 25.4.2013 č. 2012/4165, ktorý bol zaslaný Slovenskej republike práve z dôvodu upozornenia zo strany EK, že SR pravdepodobne ako dôsledne nedodržuje spotrebiteľské právo EÚ. Na podporu uplatnených odvolacích dôvodov týkajúcich sa námietok, že rozhodnutie súdu prvého stupňa porušuje európske právo, a to Smernicu 98/7/ES, resp. Smernicu 2008/48 o spotrebiteľských úveroch, poukazuje na uznesenie Súdneho dvora EÚ C 76/10, na obsah Charty základných práv EÚ o ochrane spotrebiteľa i ďalšie rozhodnutia Súdneho dvora ES. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanej trovy konania, eventuálne žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie.

3) Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania. Ako dôvod uviedol, že v konaní uplatnil nárok zo zmenky. Predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, pričom voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovanej neboli vznesené žiadne námietky. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu prevzal súd a suploval aktivity odporcu. Podľa žalovanej by dohoda o vyplňovacom práve blankozmenky mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebiteľských úveroch. V tejto súvislosti poukazuje žalobca na to, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zákon nelimituje použite len istého druhu zmeniek ani nevylučuje použitie určitých doložiek a podobne prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode vo vyplňovacom práve. Dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Na svoju právnu argumentáciu poukázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré vo vyjadrení k odvolaniu cituje.

4) Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods.1 O.s.p.) pred vecným prieskumom napadnutého rozhodnutia zodpovedajúco ust. § 213 ods.2 O.s.p. vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili k možnému použitiu čl. I § 5 ods. 1 a čl. I § 48 ods. 1 zák. zmenkového a šekového (zák. č. 191/1950 Zb. - ZZŠ) a v nadväznosti na ne aj na záver z rozhodnutia Vrchného súdu Olomouc, sp. zn. 4Cmo/214/2002, ktorý výkladom ust. § 48 ZZŠ dospel k záveru, že úroky uvedené na zmenke je možné požadovať len do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy je pôvodný zmenkový záväzok

nahradený postihovým záväzkom, je možné požadovať zmenkové úroky len v zákonnej výške s tým, že prijatie iného záveru by znamenalo bezdôvodné zvýhodňovanie zmeniek, ktoré sú úročené oproti ostatným zmenkám. Odvolací súd pritom zdôraznil, že je žiaduce pri aplikácii uvedených ustanovení ZZŠ zaujať stanovisko v súvislosti so skutočnosťami uvedenými samotným žalobcom v návrhu, keď uviedol, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi zmenky na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dňa (t. j. od 3.9.2009) žalobca uplatňuje v konaní už aj zákonný 6 % ročný úrok.

Ani jedna zo sporových strán na túto výzvu odvolacieho súdu v určenej lehote, ba ani do následného dátumu verejného vyhlásenia rozhodnutia nereagovala.

5) Odvolací súd potom preskúmal napadnutý rozsudok bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Pri preskúmavaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmavať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto prieskume napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že odvolaniu žalovanej možno vyhovieť len čiastočne.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa ako právnická osoba so sídlom v Českej republiky, podala dňa 28.3.2013 na Okresnom súde Kežmarok návrh na začatie konania proti žalovanej s bydliskom na území Slovenskej republiky podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhu vo fungovaní procesnoprávnych prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch, vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov celej Európskej únii (bod 7 Preambuly Nariadenia). V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu (bod 30 Preambuly Nariadenia).

Nariadenie upravuje cezhraničné spory výslovne aj v spotrebiteľských veciach. Preto rozsah dokazovania a preskúmavania aj spotrebiteľských vecí prvostupňovým súdom musí sa riadiť Nariadením. Len (tak ako bude zdôraznené ďalej) odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa riadi Občianskym súdnym poriadkom (Zákon č. 99/1963 Zb.).

Prvostupňový súd podaný návrh (podľa označeného nariadenia) na predpísanom tlačive spolu s tlačivom C na odpoveď, ako aj s prílohami návrhu na začatie konania, doručil dňa 21.2.2014 do vlastných rúk žalovanej (doručenka pri č.l. 33 spisu). Žalovanej tým vzniklo právo v lehote 30 dní po doručení tlačiva vyplniť časť II. vzorového tlačiva C na odpoveď a v prípade potreby poskytnúť všetky príslušné podporné dokumenty a zaslať ich späť súdu, prípadne mohla svoje stanovisko v tejto lehote akýmkoľvek iným vhodným spôsobom zaslať taktiež súdu. V tejto odpovedi mala žalovaná právo uviesť všetky podľa nej dôležité dôvody a výhrady týkajúce sa podaného návrhu. Keďže žalovaná toto svoje právo nevyužila, vznikla prvostupňovému súdu povinnosť v súlade s článkom 7 ods. 3 Nariadenia, vydať rozsudok o pohľadávke, a to na základe podkladov, ktoré mal k dispozícii.

Do rozhodnutia prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom bola okrem podaného návrhu súdu predložená len predmetná zmenka, ktorej obsah popísal v dôvodoch svojho rozhodnutia prvostupňový súd. Pri neuplatnenej obrane žalovanej mohol tak súd vychádzať len z obsahu podaného návrhu i

predloženej zmenky. Z úradnej povinnosti (ex offo) môže súd prihliadať len na také vady, ktoré sú zistiteľné z textu samotnej zmenky, keď pritom neide o prejav vôle vystaviteľa zmenky, ale o vadu spochybňujúcu samotnú existenciu zmenky. Jedná sa napr. o chýbajúci podpis vystaviteľa zmenky, či podpis, ktorý nie je vlastnoručný (hoci spĺňa náležitosti § 40 ods. 2 Občianskeho zákonníka) o neuvedenie platobného príkazu v zmenke, uvedenie viacerých platobných miest v zmenke, či chýbajúce splnomocnenie zmocnenca k podpisu zmenky za zmocniteľa (článok III., § 3 ods. 2 ZZŠ). Preskúmavať správnosť doby platenia zmenkového úroku stanoveného v zmenke, ktorého výška bola uvedená už pri vystavení zmenky, je možné aj bez námietky, či inak prejavenej včasnej formy nesúhlasu dlžníka. Nejedná sa totiž o vadu zmenky, ale o správny výklad jej skutočného obsahu.

To platí aj v konaní podľa Nariadenia o Európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu, kde je naviac právne relevantná takáto obrana odporcu, pokiaľ je uskutočnená v lehote 30 dní od doručenia tlačiva C vo forme „odpovede“.

Z obsahu zmenky vyplýva i záväzok zmenečného dlžníka zaplatiť zmenkový úrok 0,25 % denne od 20.júna 2009. Žalobkyňa sama v podanom návrhu (podľa Nar.EP a R č.861/2007) uvádza, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dátumu (t.j. od 3.9.2009) žalobca uplatňuje podaným návrhom aj zákonný 6 % ročný úrok.

Odvolací súd poukazuje na to, že v zmysle čl.I § 5 ods.1,2,3 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej a ZZŠ) úrok je príslušenstvo istiny a jeho výška je závislá od doby, za ktorú sa istina zuročuje. V ods. 3 ten údaj zákon supluje ustanovením, že úroky treba rátať odo dňa vystavenia zmenky, ak nebol určený iný deň. Vystaviteľ môže počiatočný deň stanoviť i pred dňom vystavenia zmenky. Konečným termínom pre beh úrokov je deň „sroku“, od sroku bežia úroky podľa § 48 ods.1 písm. b) (viď : Zmenkové právo - Komentár : Dr. Karol Kizlink, Dr. Ján Spišiak, Heureka, r.2005, s.66)

Podľa uvedeného ust. čl. I. § 5 ods. 1 ZZŠ v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.
1/ majiteľ môže postihom žiadať zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané.
2/ šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Prvý odsek citovaného § 48 vymedzuje, aké nároky má majiteľ zmenky pri postihu v prvom stupni, ktorý môže viesť proti všetkým zmenkovým dlžníkom bez výnimky. Majiteľ má vždy právo žiadať to, na čo zmenka znie, t.j. zmenkový peniaz, nominálnu hodnotu zmenky. Pokiaľ je prípustné úročenie zmenky podľa čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., možno požadovať aj úroky zo zmenky vyplývajúce. Len zmenky na videnie (vistazmenky) a zmenky splatné v určenej lehote po videní (lehotné vistazmenky), nemajú pri vystavení splatnosť exaktne stanovenú, pretože tá je závislá na činnosti majiteľa zmenky v budúcnosti. Preto len tu sa pripúšťa úročenie.

Úroková sadzba musí zo zmenky vyplývať, a to od počiatku.

Dikciu vyplývajúcu z ust. čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. „boli dojednané“ nemožno brať doslova, a nie je dôvod predstavovať si za tým určitú zmluvu, ale len skutočnosť, že výstavca zmenku na videnie alebo lehotnú zmenku vystavil s úrokovou doložkou a remitent ju prevzal. Úroková doložka obsiahnutá na zmenke nespĺňa funkciu zmluvnej pokuty.

Začiatok úročenia zmenkovej sumy nemožno regulérne stanoviť na dátum spadajúci do doby pred vystavením zmenky. Začiatok doby úročenia zmenkovej sumy nie je prípustné stanoviť ani na dátum neexistujúci alebo na dátum nemožný. Zákon však opomína otázku, dokedy sa zmenková suma v dôsledku opatrenia zmenky relevantnou úrokovou doložkou úročí.

Odvolací súd je toho názoru, že koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno stanoviť ľubovoľne, teda záver lehoty nemožno stanoviť na dátum neexistujúci alebo na dátum nemožný. Koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno rovnako určiť tak, aby bol situovaný do doby po splatnosti zmenkovej pohľadávky. Tým nie je však dotknutá požiadavka veriteľa na úročenie pohľadávky až do okamihu zaplatenia, pretože uhradzovaciu funkciu od splatnosti zmenkovej pohľadávky do doby zaplatenia zmenkového dlhu od dohodnutých úrokov, preberajú zákonné šesťpercentné úroky, ktoré sú v súlade s obsahom ust. § 48 a § 49 Článku I zákona č. 191/1950 Zb. súčasťou postihového zmenkového plnenia.

Aj s odkazom na vyššie uvedený názor z právnej teórie, ale i názor vyplývajúci z právnej praxe (rozhodnutie Vrchného sudu v Olomouci 4Cmo/214/2002) preto odvolací súd je toho názoru, že už súd prvého stupňa podľa obsahu zmenky i žalobného návrhu nemohol priznať žalobcovi popri zákonnom určenom 6% - nom ročnom úroku od 3.9.2009 aj v zmenke dohodnutý 0,25 %-ný úrok denne. Takéto právne posúdenie bolo možné súdom prvého stupňa realizovať (iura novit curia) aj bez procesnej iniciatívy účastníka (žalovanej). Tak ako je uvedené vyššie odvolací súd pre takéto právne posúdenie poskytol účastníkom konania priestor na vyjadrenie, ale ani jedna zo sporových strán ho nevyužila. Aplikácia čl.7 ods. 3 cit. Nariadenia dáva priestor aj na nevyhovenie časti návrhu, ak zo žalobcom predložených listín je zrejme, že návrhu, či jeho časti nie je možné vyhovieť.

V uvedenej časti prvostupňový súd nesprávne právne posúdil túto časť uplatneného nároku a preto podľa § 220 O.s.p. v tejto časti odvolaciemu súdu nestávala iná možnosť len rozsudok zmeniť a v tej časti žalobu zamietnuť.

Pre zostávajúcu časť rozhodnutia vo veci samej je určujúcim už vyššie uvedená skutočnosť, že žalovaná bola pred súdom prvého stupňa pasívna a na výzvu súdu prvého stupňa na vyjadrenie k návrhu nereagovala. Aj v podanom odvolaní sa mobilizuje skôr tak, že poukazuje na viaceré rozhodnutia Súdneho dvora EÚ týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, alebo rozhodnutia súdov SR, ale z hľadiska skutkového na jej konkrétnu situáciu uvádza skôr všeobecne ako konkrétne, že navrhovateľ nemohol byť pri nadobúdaní zmenky dobromyseľný, konal hrubo nedbanlivo, ak si nezistil z akého titulu a akým výpočtom dospel pôvodný veriteľ k sume 648,- eur. Mal sa podľa nej oboznámiť s príslušnými dokladmi a Zmluvou o úvere, z ktorej je zrejme, že je bez úrokov a poplatku „v tomto kontexte predovšetkým aj so zákonnou úpravou tzv. spotrebiteľskej zmenky“. Žalovaná však ani v tomto obsahu podaného odvolania neuvádza kedy a akým spôsobom uzavrela zmluvu s veriteľom, za akých podmienok a ako mala byť uzavretá dohoda o vyplňovacom práve na blankozmeku, ako svoje povinnosti z uzavretej zmluvy plnila či neplnila, aký bol obsah zmluvy. Nedostatočne určité (bez jasného skutkového popisu) sú i jej konštatácie o nemožnosti vyplnenia blankozmenky, či tvrdenia, ktoré by mali odôvodňovať záver o bezúročnosti, bez poplatkov poskytnutého úveru a aj o možnosti nevyplnenia blankozmenky veriteľom. Skutkovo nekonkretizuje také dôvody, ktoré však už mala podľa vyššie uvedených skutočností produkovať na výzvu súdu prvého stupňa vyplnením žiadaného tlačiva.

Tieto skutočnosti majú relevantný význam aj pre možnosti odvolacieho súdu realizovať prieskum napadnutého rozhodnutia v odvolacom konaní.

V súlade s článkom 17 ods. 1 Nariadenia, Slovenská republika informovala Komisiu o tom, že na základe procesného práva Slovenskej republiky bude možno v súlade s článkom 17 Nariadenia podať opravný prostriedok „odvolanie“ (§ 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku) na „krajské súdy“. Odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa uskutoční podľa procesného poriadku Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia) len za podmienky včasného podania odpovede odporcom (článok 5 ods. 3 Nariadenia).

Konanie postupom podľa Nariadenia č.861/2007 pred súdom v celom rozsahu nahrádza prvostupňové konanie podľa Občianskeho súdneho poriadku platného na území Slovenskej republiky. V prípade podania odvolania podľa článku 17 Nariadenia, rozhoduje odvolací súd Slovenskej republiky podľa procesného práva Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia). Pôjde predovšetkým o ustanovenie upravujúce odvolacie konanie v drobných sporoch (§ 214 ods. 1 písm. b) O.s.p.), ale aj ustanovenia § 205a ods. 1 O.s.p. o podmienkach prípustnosti uvádzania v odvolaní nových skutočností alebo dôkazov, či § 213 ods. 1 O.s.p. o viazanosti odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa.

Rozsah preskúmavacej právomocí odvolacieho súdu bol však zásadne obmedzený v dôsledku toho, že žalovaná nevyužila svoje právo dané jej v článku 5 ods. 1, 2, 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) číslo 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu - ďalej len Nariadenie, podať v lehote 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky odpoveď na podaný návrh. Nedodržanie lehoty stanovenej pre odporcu v článku 5 ods. 3 Nariadenia znemožňuje odvolaciemu súdu vecne preskúmavať rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených až v podanom odvolaní.

Tak ako je už uvedené vyššie cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Nariadenie upravuje cezhraničné spory výslovne aj v spotrebiteľských veciach. Preto rozsah dokazovania a preskúmavania aj spotrebiteľských vecí prvostupňovým súdom musí sa riadiť Nariadením. Len odvolacie konanie začaté odvolaním podľa článku 17 Nariadenia sa riadi Občianskym súdnym poriadkom (zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov).

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v preskúmavanej veci má zásadný význam bod 31 Preambuly Nariadenia, podľa ktorého „mali by existovať minimálne požiadavky na preskúmanie rozsudku v prípadoch, keď odporca nebol schopný pohľadávku poprieť. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia, ako aj z článku 7 bod 3 Nariadenia, má odporca, ktorý nevyužil svoje právo na odpoveď k podanému návrhu v stanovenej lehote 30 dní síce právo podať odvolanie proti rozsudku súdu podľa článku 17 Nariadenia, avšak v takom prípade môžu byť právne relevantné len tie odvolacie dôvody, ktoré uvádza článok 18 Nariadenia. Na
iné odvolacie dôvody, ktoré by odporca uviedol prvýkrát až v podanom odvolaní, nie je možné prihliadať.

Uvedené články Nariadenia sú z hľadiska svojich účinkov čiastočne porovnateľné s účinkami podania odporcu proti platobnému rozkazu bez uvedenia dôvodov vo veci samej (§ 174 ods. 1, 2, 3 písm. b) O.s.p.). Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku vo veci samej odvolacím dôvodom len za splnenia podmienok uvedených v § 205a ods. 1 O.s.p..

Vzorové tlačivo C na odpoveď odporcu (článok 5, ods. 2, 3 Nariadenia) obsahuje poučenie, že ak odporca neodpovie do 30 dní, súd vydá rozsudok. Aj keď toto poučenie nie je natoľko prepracované ako poučenie uvedené v § 120 ods. 4 O.s.p., poskytuje odporcovi informáciu, že v prípade jeho nečinnosti bude vyhlásený rozsudok súdu na základe podkladov navrhovateľa, bez ohľadu na možné, no nepoužité dôvody na strane odporcu. Preto požiadavka „riadneho poučenia“ stanovená v § 120 ods. 4 a § 205 ods. 1 O.s.p. je splnená, pokiaľ bol odporca riadne poučený podľa článku 5 ods. 3 a článku 7ods. 3 Nariadenia. V tejto súvislosti treba znova zdôrazniť, že konanie pred súdom prvého stupňa sa uskutočňuje podľa Nariadenia a iba v prípade, že Nariadenie neustanovuje inak, riadi sa konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu procesným právom Slovenskej republiky.

Nezaslanie odpovede odporcom (žalovaného) v zmysle článku 5 ods. 3 a článku 7 ods. 3 Nariadenia má teda aj účinky porovnateľné aj s nepredložením a neuvedením dôkazov a skutočností v zmysle § 120 ods. 4 v spojení s § 205a ods. 1 O.s.p..

Podľa článku 18 je odporca oprávnený požiadať o preskúmanie rozsudku v podstate z dvoch samostatných dôvodoch. Prvým dôvodom je, že tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky bolo doručené spôsobom bez potvrdenia o doručení do vlastných rúk ako stanovuje článok 14 Nariadenia, pričom takéto doručenie sa bez zavinenia odporcu neuskutočnilo v dostatočnom predstihu, aby si mohol pripraviť obhajobu. Druhým dôvodom je, že odporcovi zabránila vo vznesení námietky voči pohľadávke vyššia moc alebo výnimočné okolnosti bez zavinenia na jeho strane, avšak za predpokladu, že koná bez zbytočného odkladu.

Uvedený prostriedok procesnej obrany z článku 18 zodpovedá návrhu o odpustenie zmeškania lehoty upraveného v § 58 O.s.p.. Takýto návrh môže odporca podať kedykoľvek, pokiaľ nepodal odvolanie podľa článku 17 Nariadenia.

Ak však podal odporca riadny opravný prostriedok podľa článku 17 Nariadenia, nemôže už z dôvodov uvedených v článku 18 dodatočne žiadať o preskúmanie rozhodnutia po nadobudnutí jeho právoplatnosti, pretože by podmienka bezodkladného konania a nedostatočného času na prípravu procesnej obrany, nebola splnená. Tento autonómny
úniový prostriedok procesnej obrany môže odporca využiť len vtedy, ak rozhodnutie už nadobudlo právoplatnosť a odporca ho buď nenapadol riadnym opravným prostriedkom podľa článku 17, alebo nemohol v rámci riadneho opravného prostriedku uplatniť dôvody uvedené v článku 18. Tento prostriedok procesnej obrany môže využiť výlučne len odporca.

V preskúmavanej veci žalovaná v podanom odvolaní neuviedla žiaden z dôvodov upravených v článku 18 Nariadenia. Preto odvolací súd sa nemôže zaoberať ani s dôvodmi uvedenými v článku 18 ods. 1 Nariadenia.

Tak, ako bolo konštatované, tým, že žalovaná v lehote stanovenej v článku 5 ods. 3 Nariadenia nedala odpoveď na podaný návrh, nemôže v odvolaní podanom podľa článku 17 Nariadenia účinne uvádzať také odvolacie dôvody, ktoré mali byť uvádzané v odpovedi podľa článku 5 ods. 3 Nariadenia.

Pretože žalovaná nepoprela pohľadávku navrhovateľa v lehote stanovenej v článku 5 ods. 3 Nariadenia a v podanom odvolaní neboli uvedené ani dôvody, ktoré by zodpovedali dôvodom žiadosti podľa článku 18 Nariadenia, musel odvolací súd napadnutý rozsudok vo veci samej vo zvyšujúcej časti bez ďalšieho potvrdiť (§ 219 ods. 1 O.s.p.), keď nebol oprávnený v tejto časti vo veci samej preskúmavať rozsudok . Potvrdený tak bol výrok, ktorým bolo rozhodnuté o povinnosti zaplatiť žalobkyni zmenkovú sumu 648,- eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 708,- eur od 20.6.2009 do 2.9.2009, 6% ročný úrok zo sumy 708,- eur od 3.9.2009 do 11.10.2009, 6 % ročný úrok zo sumy 648,- eur od 12.10.2009 do zaplatenia a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 percenta zmenkovej sumy predstavujúcej 2,36 eur všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd v súlade s § 238 ods. 3 O.s.p. pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie, pretože ho považuje za rozhodnutie zásadného právneho významu. Relevantnou je zodpovedanie otázky :

či pri systéme neúplnej apelácie vyplývajúcej z ust. § 205a O.s.p. v konaní podľa nariadenia EP a Rady č. 861/2007 je možný prieskum rozsudku súdu prvého stupňa s prihliadnutím na v odvolaní novoprodukované skutočnosti a dôkazy, ktoré odvolateľ (pri svojej pasivite pred súdom prvého stupňa) napriek výzve súdu prvého stupňa a po poučení obsiahnutom v tlačive C na odpoveď (čl.5 ods.2 a 3 nariadenia) v prvostupňovom konaní neuplatnil ?

Jedná sa o rozhodnutie, ktoré rieši doposiaľ dovolacím súdom zatiaľ neriešenú právnu otázku, ktorá môže mať zásadný význam z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec. Ide o právnu otázku vykladanú v iných rozhodnutiach odvolacích súdov i tak, že nezaslanie odpovede odporcom podľa článku 7 ods. 3 Nariadenia nebráni odvolaciemu súdu vo vecnom preskúmavaní rozsudku z dôvodov uvedených odporcom, či aj ním neuvedených, vo včas podanom odvolaní (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/273/2014 zo dňa 2.2.2015, rozsudok sp. zn. 7Co/339/2014 zo dňa 26.2.2015). Podobný záver ako v tejto veci prijal senát tunajšieho odvolacieho súdu i vo veci 1 Cob/6/2015.

Vychádzajúc z bodu 31 Preambuly, článku 5 ods. 3, článku 7 ods. 1, 3 a článkov 17 a 18 Nariadenia, je oprávnený odvolací súd vecne preskúmavať rozsudok prvostupňového súdu len za podmienky včasného doručenia odpovede odporcu súdu prvého stupňa.

V prípade nezaslania, či oneskoreného zaslania odpovede odporcom môže byť relevantným odvolacím dôvodom len niektorý z dôvodov uvedených v článku 18 Nariadenia.

Pripustenie vecného preskúmavania rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodov uvedených odporcom až v podanom odvolaní, či dokonca aj z dôvodov odporcom nenamietaných v podanom odvolaní, je v rozpore s cieľmi prijatia Nariadenia uvedenými v bodoch 4, 7 a 30 Preambuly Nariadenia.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s bodom 29 Preambuly Nariadenia a článkom 16 Nariadenia. Odvolací súd pri čiastočnej zmene rozhodnutia rozhodoval o náhrade trov celého

konania. Má pritom prihliadať na úspešnosť účastníkov v konaní, rozhoduje pri zmene rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov celého konania (aj s použitím ust. § 224 ods. 2 O.s.p.).

Pri zisťovaní úspešnosti účastníkov konania súd porovnáva predmet konania pri začatí konania s plnením prisúdeným. Pri peňažnom plnení sa zisťuje úspešnosť nielen porovnávaním istiny (zmenkovej sumy), ale aj kapitalizovaných súm zmenkových úrokov, zákonného 6 % úroku, zmenkovej odmeny, prípadne zmenkových nákladov.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia advokátom je v súlade s § 10 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb - ďalej len Vyhláška, tarifnou hodnotou veci pri opakujúcom sa plnení na dobu neurčitú, päťnásobok ročného plnenia.

V preskúmavanej veci si navrhovateľ uplatnil v podanom návrhu na začatie konania zaplatenie zmenkovej sumy 648,00 eur, zmenkové úroky vo výške 0,25 % denne zo sumy 708,- eur od 20.6.2009 do 11.10.2009 už v kapitalizovanej sume 201,78 eur, zmenkové úroky 0,25 % denne zo sumy 648,- eur od 12.10.2009 do zaplatenia (t. j. do 12.10.2014) v kapitalizovanej sume 2.956,50 eur, spolu zmenkový úrok vo výške 3.158,28 eur. Ďalej si uplatnil 6 % ročný úrok v kapitalizovanej sume 4,55 eur a od 12.10.2009 do zaplatenia t.j. do 12.10.2014, čomu zodpovedá kapitalizovaná suma 194,40 eur. Spolu sa domáhal 6 % úroku v kapitalizovanej sume 198,95 eur. Taktiež požadoval aj zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t. j. 2,36 eur. Celkove si podaným návrhom na začatie konania uplatnil voči odporkyni zaplatenie 4007,59 eur.

Rozsudkami súdov bola navrhovateľovi prisúdená zmenková suma 648,- eur, zmenkový úrok vo výške výške 0,25 % denne zo sumy 708,- eur za čas od 20.6.2009 do 2.9.2009 čo predstavuje 109,74 eur, 6 % postihový úrok v kapitalizovanej sume 198,95 eur a zmenková odmena 2,36 eur. Celkove bolo teda prisúdených navrhovateľovi 959,05 eur. Pri porovnaní so žalovanou sumou možno konštatovať, že navrhovateľ bol v konaní úspešný v rozsahu 23,93 %, kým odporkyňa v rozsahu 76,07 %. Pomerný úspech účastníkov i to, že obsahu spisu vyplýva, že odporkyni preukázateľné výdavky v konaní nevznikli viedli odvolací súd k záveru podľa ust.§ 142 ods. 2 O.s.p. a nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov
3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.